

Sinnissjúkrahúsið í Fólkinginum

Við 1. viðgerð av hesum máli, helt Johan Nielsen hesa røðu:

Johan Nielsen: Det skulle undre mig meget, hvis det lovforslag, som den højterede indenrigsminister fremsatte i det høje ting før jul, kom som et lyn fra en klar himmel, for det er et meget gammelt ønske på Færøerne at få et hospital til de sindslidende.

Til dags dato har det været sådan, at når et menneske ikke har haft forstandens brug, hvad enten det så skyldes åndssvaghed eller sindssyge, har vedkommende været henvist til deportation til Syddanmark. Nu har det for os i rigets centrum været meget rart i andre tilfælde at have et Sibirien eller Australien dernede sydpå, men den medalje har også haft sin bagside. Det har bl. a. medført, at vi med hensyn til sygehuse har været underudviklet på Færøerne. Nu er ordet underudviklet lige ved at være et uartigt ord i vor tid, men sådan er ikke større, end at den kan udbedres, hvis det høje ting indser, at her er en gammel skade, som trænger til at udbedres, så vi får et statshospital på Færøerne, som har været tiltrængt i umindelige tider.

Jeg sagde i umindelige tider, og det er ingen floskel. I 1856 skrev et dansk læge, hvis jeg ikke husker forkert, var hans navn Regener, et reponum om sygehusforholdene på Færøerne. Hans konklusion var, at disse lod meget tilbage at ønske, især hvad de sindslidende angik. Som det fremgik af den højterede indenrigsministers fremsættelse af forslaget til lov om opførelse af et statshospital i Thorshavn, så har man i de sidste år prøvet at råde bod på, hvad man i fordums tider har forsumt, og det har vi færinger kun grundet til at være taknemlige for. Men der er en del tilbage at gøre endnu.

Vi har lige så mange åndssvage og dobbelt så mange sindssyge i forhold til folketallet, som man har det i Syddanmark, og de fleste af disse befinder sig på grund af tingenes tilstand for tiden i den øydligste del af kongeriget. Det kunne være indlysende, at dette skaber komplikationer, som man normalt ikke regner med. Disse stakels mennesker bliver revet bort fra deres miljø, de skal leve under forhold, som er dem fuldstændig fremmede, de har sprogsværligheder og kan kun yderst sjældent få besøg af familie og venner. Hvis de kommer i familiepleje, kommer de under ganske fremmede forhold. Derfor kan man roligt gå ud fra, at helbredelsesprocenten for færøske sindslidende ligger langt lavere, end den gør det andre steder. Således oplyste 2 af overlagerne ved Dronning Alexandrines hospital i Thorshavn, overlæge Pauli Dahl og overlæge Jensen, at de gang på gang havde oplevet, at patienter, som var udkrevet som raske, måtte sendes tilbage til hospitalerne i Danmark. Overlæge Jensen nævnte et konkret tilfælde fra den sidste tid. Der var en patient, som i løbet af 4 måneder var tvangsindlagt 4 gange og sendt til Danmark. Hertil kommer, at der rundt omkring på øerne sidder adskillige, som burde være under behandling, men de fornævnte forhold bevirker, at de påværende

kvier sig ved at søge lægehjælp af frygt for at miste en nær slægtning.

Der er således mange ting, som taler til gunst for opførelsen af statshospitalet i Thorshavn, og bortset fra de menneskelige momenter kan jeg understrege, hvad den højterede minister også allerede har anført, at man for tiden moderniserer Dronning Alexandrines hospital, at man har været nødt til at rive nogle bygninger ned, at man har været nødt til at stuve langt flere patienter sammen i hovedbygningen, end man under normale forhold ville gøre, og at hospitalets funktionærer, køkkenpiger og elever for størstedelen er henvist til at bo i byen, selv om det er næsten umuligt at skaffe værelser eller lejligheder i Thorshavn, som for tiden gennemgår en voldsom udvikling, og hvor man for øvrigt aldrig har været vant til udlejning af værelser eller lejligheder i større stil.

Tilstandene på Dronning Alexandrines hospital er derfor meget utilfredsstillende i dag. Hertil kommer, at projektet forudsættes at centralkøkken, vaskeri, varme-central, administrationskontorer og forskellige andre bygninger opføres fælles for statshospitalet og Dronning Alexandrines hospital, hvilket giver praktiske og økonomiske fordele til begge sygehuse.

Ifølge planen skal Dronning Alexandrines hospitals gamle bygninger være ryddet i 1965. Det er derfor tvungende nødvendigt at de bygninger, som statshospitalet og Dronning Alexandrines hospital skal være fælles om, står færdige til den tid.

Ifølge det foreliggende projekt vil statshospitalet få 100 sengepladser til sindslidende og 80 til åndssvage. Når vi erindrer os, at de patienter, som anbringes her, ellers skulle have været anbragt på syddanske hospitaler eller plejehjem, kan vi let se, statshospitalet i Thorshavn i virkeligheden aflaster hospitalerne her i landet med 180 sengepladser, samtidig med at det løser et stort menneskeligt problem for de færøske sindslidende og deres pårørende.

Man bebrejder undertiden politikerne og embedsmændene, at de i mange tilfælde ser mere på sagens journalnummer end på de menneskelige momenter, der ligger i en sådan sag. Jeg tror, at man her, som med hensyn til de fleste bebrejdelser, skyder over målet. Men en ting er givet: man kan rent rutinemæssigt i en given sag glemme, at det er menneskelige skæbner, der drejer sig om. Det, som er det væsentlige for mig i dette lovforslag, er, at det vil hjælpe mennesker, som er kommet i den mest uheldige situation, vi mennesker kan komme ud i, nemlig at miste forstanden, og efter fagfok's udtalelser vil man ved at bygge et statshospital på Færøerne kunne hjælpe de sindslidende og åndssvage langt bedre, end man har kunnet hjælpe dem til i dag.

Lægens gerning på Færøerne er et særligt kapitel i dansk lægehistorie. Hvad læger på Færøerne i tidens løb har været udsat for af strabadser og livsfare, kan der skrives mange bøger om. Lad det i denne forbindelse være mig tilladt at nævne overlægen ved Dron-

ning Alexandrines hospitals kirurgiske afdeling, Pauli Dahl. Han står for de fleste færinger som idealet af en læge; under vanskelige kår har han stået på sin plads og uselvsk gjort sin pligt. Vi er mange, som er ham stor personlig tak skyldig, og jeg ved, at det vil glæde ham umådelig meget at opleve den dag, da et moderne Dronning Alexandrines hospital står sammen med statshospitalet med funktionærboliger og sygeplejeskole, således som det er foreslået i planerne.

Hvad angår anlægsgudifterne, er de beregnet til ca. 34.400.000 kr. med byggepriserne i januar 1962 som basis; men dette beløb kan vokse yderligere, hvis byggeperioderne af forskellige grunde udstrækkes ud over de seks finansår, som foreløbig ligger til grund for beregningen.

Jeg skal villigt indrømme, at det drejer sig om en kolossal masse penge, men hvis vi tænker på, at det drejer sig om hundreder af menneskæbner, om disse mennesker skal helbredes eller blive ved med at leve på livets skyggeside, ja, så vil vi være klar over, at man står over for værdier, som hverken kan tælles, måles eller vejes.

Jeg takker den højterede indenrigsminister for hans store velvilje over for planerne om statshospitalet og for den højterede ministers usædvanligt gode og klare fremsættelse af lovforslaget. Jeg tilsiger mit partis støtte til hurtig og velvillig behandling og håber, at samtlige ærede medlemmer i det høje ting kan se, i hvor høj grad vi trænger til et statshospital i Thorshavn.

Haldið Sosialin

FØROYA

BANKI

TÓRSHAVN tlf. 1350

UTBANKAR:

Eystu roy:	Runavík,	tlf. 7227
	Fuglafirði,	tlf. 64
	Lorvík,	tlf. 7
	Skála,	tlf. 7053
I Norðurstreymoy:	Vestmanna,	tlf. 147
	Kollafirði,	tlf. 53
	Kvívík,	tlf. 6

Klakksvík í dag

Sóknastýrið skipar seg

Sum áður nevnt varð samgonga gjord millum fólka- og tjóðveldis flokkin, sum ávikavist settu formanns- og næstformannsessia, hóast andstoðan í stýrinum fekk 19 atkvøður fleiri við valið enn teir, ið nú hava lagt undir seg allan formannskapin.

Ein kommunal nýsképan er gjord síðan hetta stýrið tók við. Fyri fyrstu ferð er vald ein kassanevnd og menn hava havt á máli eisini at velja sosiala nevnd.

Nevndirnar eru annars hesar:

Kassanevnd:

Jógvan Joensen, P. N. Kjølbroy og J. R. Bjartalíð.

Havneevnd:

P. J. Olsen, Lindi Gardar og Otto Joensen.

Veganevnd:

J. R. Bjartalíð, P. N. Kjølbroy og Chr. Jacobsen.

Bygginevnd:

Jógvan Joensen, P. N. Kjølbroy og Chr. Jacobsen.

—o—

Sí N. P. 20. ÁR. Tað er farin 20 ár síðan skótalið Nólsoyar Páls varð stovnað. Liðið hevði frálíka veitslu seinasta leygarkvöld, har samankomin var ein hópur av skótum, ungfólki og øðrum gestum til borðhald, skemtan, kapping, dans o. a.

—o—

Kapppróðrafelagið fyrirkækar stóra veitslu í samkomuhúsinum í kvøld.

Keypa væl hagreiddan

feskan fisk

Tað er neyðugt, at fiskurin er væl bløðgaður

Pf. BACALAO

Lýsið í SOSIALINUM

FÆROSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆROSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

FØROYA

BANKI

TÓRSHAVN tlf. 1350

Setið avloppeningin í BANKAN

Har stendur hann tryggur, og har gevur hann rentu

INNLAN

við 3 mánaða uppsagn	4% pro anno
BANKABÓK	3½% pro anno
KEKK-KONTO	2% pro anno

Ynskja tygum hægri rentu, kunnu tygum í bankanum keypa lánsbrøv við lógtings- ella ríkiskassabýrgd við umleið 7 % rentu.

UTBANKAR:

Eystu roy:	Runavík,	tlf. 7227	I Norðuroyom:	Klakksvík,	tlf. 5274
	Fuglafirði,	tlf. 64	I Suðuroy:	Tvøroyri,	tlf. 32
	Lorvík,	tlf. 7		Hvalba,	tlf. 57
	Skála,	tlf. 7053		Vági,	tlf. 130
I Norðurstreymoy:	Vestmanna,	tlf. 147	I Vágum:	Miðvági,	tlf. 7
	Kollafirði,	tlf. 53		Sandavági,	tlf. 108
	Kvívík,	tlf. 6		Sorvági,	tlf. 88